

Rekordhøyt antall saker i 2002

Det som preget Utlendingsdirektoratets arbeid i 2002 var et rekordhøyt antall saker til behandling. En flerårig trend med økt innvandring til Norge fortsatte ut året. Samtidig måtte organisasjonen igjennom en rekke omstillinger for å få til en raskere saksbehandling. Utlendingsdirektoratet behandlet om lag 100 000 saker i løpet av året. Det var en økning på over 20 prosent fra året før. Flere fikk familiegjenforening, og arbeidsinnvandringen økte. Antall flyktninger som fikk beskyttelse sank noe.

For direktoratets 650 ansatte betydde den samlede arbeidsmengden at man i gjennomsnitt hver uke:

- mottok 340 nye asylsøkere
- mottok 1 400 andre søknader (visum, arbeidstillatelser, osv.)
- mottok 5 000 telefonsamtaler
- fikk 100 pressehenvendelser
- hadde 60 000 oppslag på UDIs internettsider
- administrerte 110 000 overnattingsdøgn i over 130 asylmottak

Økt innvandring –

økte utfordringer

Ønsket om et nytt liv med nye muligheter og utfordringer har alltid vært en viktig drivkraft i menneskenes liv. Derfor er migrasjon et vesentlig trekk ved den globaliseringsprosessen vi er inne i. Et økende antall nordmenn tilbringer kortere eller lengre perioder utenfor Norges grenser. Mest synlig i det daglige er endringen som har skjedd i sammensetningen av den norske befolkningen som følge av innvandringen de siste 30 årene. Over 325 000 personer i Norge har enten selv innvandret eller er barn av innvandrere. Rundt 2/3 av dem har bakgrunn fra ikke-vestlige land. Hvis man regner med alle med en norsk og en utenlandsfødt forelder er vi opp i over en halv million mennesker. Norge har blitt et flerkulturelt samfunn.

Med en økende innvandrerbefolkning følger nye og økende utfordringer for det norske samfunnet generelt, og for utlendingsforvaltningen spesielt. Antall søknader om ulike tillatelser øker, og behovet for målrettet arbeid for integrering og likestilling mellom nordmenn og innvandrere blir tilsvarende større.

Utlendingsdirektoratets overordnede mål er å iverksette og bidra til å utvikle en human innvandrings-, integrerings- og flyktningpolitikk, godt politisk og rettighetsforankret, med tillit hos brukerne og i befolkningen generelt. Intet mindre.

I en situasjon hvor utlendingsforvaltningen er under stort press på grunn av den økende arbeidsmengden, er følgende tre målsetninger viktige for å lykkes på kort sikt: Vi må få opp en organisasjon som kan behandle alle saker til akseptabel tid, vi må tilby en akseptabel publikumsservice og vi må utvikle en fleksibel organisasjon som er robust nok til å takle utfordringer i stadig endring. Hvor langt kom vi på denne veien i 2002?

Av mange gode resultater vil jeg særlig trekke fram prosjektene for gjennomføring av over 5 000 utestående asylintervjuer og behandling av mer enn 10 000 andre utlendingssaker. Vi innførte et nytt program for frivillig retur av asylsøkere med avslag sammen med den internasjonale migrasjonsorganisasjonen IOM. På integreringssiden hadde vi konstruktivt samarbeid med de fleste av landets kommuner og et hundretalls innvandrerorganisasjoner.

Hovedutfordringen nå er å føre videre de gode resultatene fra 2002 samtidig som alle deler av direktoratet fortsatt er inne i en eller annen form for kritisk gjennomgang eller omstrukturering. Ikke minst gjelder det at vi i 2003 skal legge all saksbehandlingen inn i et nytt data-system for utlendingsforvaltningen – DUF.

Sammen med UDI utgjør politiet, utenriks-tjenesten og Utlendingsnemnda den samlede utlendingsforvaltningen i Norge. Hvordan utlendingsforvaltningen i sum behandler mennesker som kommer til vårt land er av stor betydning både for de som får avslag på sin søknad og må forlate landet, og de som får innvilget en mulighet til å komme på besøk, studere, arbeide eller bosette seg i Norge.

Verdighet er like viktig for alle grupper. Dette perspektivet er det nødvendig å tviholde på når trykket mot utlendingsforvaltningen er større enn noen gang tidligere.

Trygve G. Nordby
Direktør

A portrait of Manuela Ramin-Osmundsen, an African woman with short dark hair, smiling. She is wearing a dark grey blazer over a red and white patterned scarf. The background is a blurred office setting.

*«Medarbeiderne er vår viktigste
ressurs for å nå direktoratets mål»*

Assisterende direktør Manuela Ramin-Osmundsen

Kort om UDI

Utlendingsdirektoratets (UDI) oppgave er todelt. Direktoratet skal behandle søknader om asyl og andre former for opphold i Norge, og medvirke til en best mulig integrering av flyktninger og innvandrere i det norske samfunnet.

Gjennom å ha ansvaret både for kontrolloppgavene og integrering har UDI en helhetlig tilnærming til de utfordringene det innebærer å ta imot flyktninger og innvandrere i Norge.

Aktivitetsnivået gjennom året var rekordhøyt, og er gjenspeilet i antall saker UDI behandlet i 2002, om lag 100 000 saker. Både i oppholdsavdelingen og i asylavdelingen ble det behandlet flere saker enn noen gang tidligere. Samtidig gikk de samlede saksbehandlingstidene ned gjennom året. Omorganisering og et eget prosjekt (restanseprosjektet, se egen artikkel på side 28 for å behandle "gamle" saker) var noen av grepene som ble tatt, for å få ned saksbehandlingstidene.

Bedre brukerservice

Utlendingsdirektoratet satte i gang flere tiltak i løpet av 2002 for å bedre brukerservicen. For å sikre tilstrekkelig fokus på servicearbeidet ble det opprettet en arbeidsgruppe som er pådriver for UDIs arbeid med brukerservice. Det viktigste resultatet av de tiltakene som ble satt i gang er at tilgjengeligheten for brukerne ble bedret, og at saksbehandlingstidene ble redusert.

Differensiert behandling av asylsøknader

For bedre å kunne skille ut og følge opp asylsøkere med reelt behov for beskyttelse, videreutviklet UDI i 2002 ordningen med en differensiert behandling av asylsøknader fra ulike grupper. Asylsøkerne skilles ved ankomst i tre kategorier – personer med antatt grunnløse søknader, personer med antatt godt begrunnede søknader og øvrige søkere der det trengs mer informasjon og mulig utredning for å vite hvordan saken bør behandles videre. Det ble arbeidet med å tilpasse asylmottakene en slik gruppeinndeling.

Ny avdeling

I juni 2002 ble en ny Strategi- og dokumentasjonsavdeling opprettet. Formålet var blant annet å styrke UDIs rolle når det gjelder å gi faglige innspill til utvikling av politikk og regelverk på utlendings- og innvandringsfeltet, og få til et samlet grep om det internasjonale arbeidet. Også arbeidet med statistikk og analyse, samt landdokumentasjon, er lagt til denne avdelingen.

Ny ledergruppe

I løpet av 2002 førte interne endringer og opprettelsen av en ny avdeling til rekruttering av flere nye direktører i UDIs ledergruppe. I tillegg ble det opprettet en ny stilling som assisterende direktør.

Organisasjonskartet på side 38 gir en oversikt over alle direktoratets enheter og ledere.

Samarbeid med andre etater

Utlendingsdirektoratet har et løpende samarbeid med de øvrige etatene i utlendingsforvaltningen, politiet, utenriksstasjonene og Utlendingsnemnda. Dette samarbeidet er viktig for å sikre en mest mulig effektiv håndtering av sakene UDI behandler, men hvor andre instanser utfører deler av arbeidet.

Rekruttering av innvandrere

Arbeidet for mer etnisk mangfold i arbeidslivet er fortsatt i startfasen i Norge. Utlendingsdirektoratet ønsker å medvirke til en aktiv rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn. Statlige etater og departementer bør her gå foran og være rollemodeller for annen virksomhet. Om lag 14 prosent av de fast ansatte i direktoratet har innvandrerbakgrunn fra land utenfor Norden.

Avdelingsdirektør Paula Tolonen

«Verdens flyktninger er avhengige av at det internasjonale samfunnet – Norge inkludert – fortsetter å ta ansvar for å gi beskyttelse til mennesker på flukt.»

Asylavdelingen har ansvaret for UDIs behandling av asylsøknader. I 2002 var avdelingens arbeid preget av et rekordhøyt antall asylsøkere og innsatsen for å begrense tilstrømningen av asylsøkere med antatt grunnløse søknader. →

Flere søkte om asyl, færre fikk beskyttelse

17 500 personer søkte om asyl i Norge i 2002, en økning på 2 700 personer (18 prosent) fra året før og flere enn noen gang tidligere. Det kom flest søkere fra Jugoslavia, Russland, Irak og Somalia.

Antall asylsøkere til Norge i 2002.

De 10 største landene.

Jugoslavia	2 460
Russland	1 718
Irak	1 624
Somalia	1 534
Bosnia - Hercegovina	810
Afghanistan	786
Ukraina	772
Algerie	468
Iran	450
Hviterussland	395

Andelen som fikk innvilget sine søknader sank fra 33% (4 300 personer) i 2001 til 21% (3 300 personer) i 2002. I tillegg fikk 1 350 overføringsflyktninger innreisetilattelse i løpet av året. Det var to viktige grunner til at andelen av søkerne som fikk innvilget søknaden sank så kraftig. For det første ble det behandlet svært mange søknader fra antatt grunnløse søkere. Derest fikk 3 800 asylsøkere avslag og ble overført til andre europeiske land for behandling i medhold av Dublin-avtalen, som regulerer hvilket medlemsland som har ansvaret for å behandle en asylsøknad som fremmes i et medlemsland. Norge tok tilbake 800 asylsøkere fra andre land etter de samme reglene.

300 personer fikk asyl, flest fra Jugoslavia, Russland (Tsjetsjenia) og Iran. 3 000 fikk opphold på humanitært grunnlag, flest fra Somalia, Irak, Jugoslavia og Afghanistan.

Overføringsflyktninger

Norge tar hvert år i samarbeid med FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR) imot et antall flyktninger som ikke kan bo i landet de opprinnelig flyktet til. Kvoten for 2002 var på 1 500 flyktninger. Av de 1 355 flyktningene som fikk innreisetilattelse i løpet av året kom flest fra Iran, Irak, Burundi og Liberia.

Du finner en fullstendig oversikt over antall asylsøkere og vedtak i asylsaker i statistikken på side 34.

Nærmere informasjon om UDIs behandling av asylsøknader og arbeidet med overføringsflyktninger finner du på direktoratets internettsider, www.udi.no.

Færre søkere med antatt grunnløse søknader

I andre halvdel av 2001 og i starten av 2002 kom en høy andel av asylsøkerne fra land i Øst-Europa og det tidligere Sovjetunionen. Befolkningen der har i svært liten grad grunn til å frykte forfølgelse. Utlendingsdirektoratet har siden høsten 2001 jobbet målrettet med å redusere tilstrømningen fra disse landene, blant annet gjennom svært rask saksbehandling og ulike informasjonstiltak (se nederst på siden). I løpet av 2002 ga dette arbeidet resultater. Andelen søkere med antatt grunnløse søknader sank fra rundt 40 prosent i januar 2002 til drøyt 10 prosent mot slutten av året.

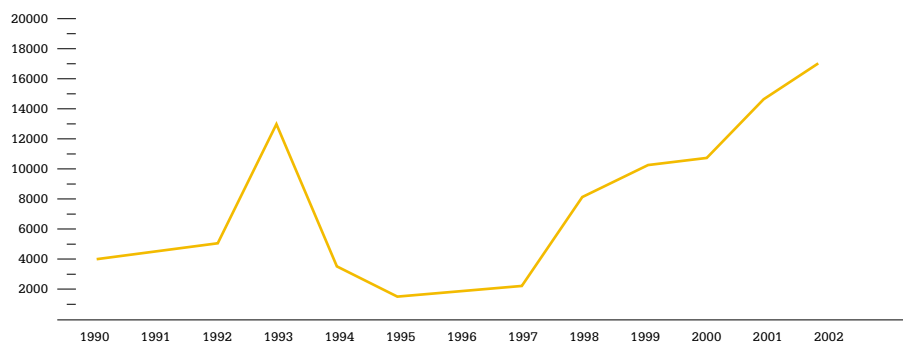
Intervjudugnad ved regionkontorene

På grunn av kapasitetsproblemer i utlendingsforvaltningen sommeren og høsten 2001, ble mer enn 5 000 asylsøkere sendt fra Oslo til mottak i andre deler av landet uten at de hadde gjennomført asylintervju. UDIs regionkontorer er normalt ikke involvert i saksbehandlingen av asylsaker, men for å gjennomføre intervjuene av disse 5 000 søkerne som var spredt over hele landet mest mulig effektivt, ble jobben overført til regionkontorene. Rekruttering og opplæring ble raskt gjennomført i samarbeid med asylavdelingen. Alt gikk etter planen, og innen fristen 1. juli 2002 var alle de 5 000 asylsøkerne intervjuet.

Informasjonstiltak for å begrense tilstrømning av grunnløse asylsøkere

Mange asylsøkere fra land som Russland og Ukraina har blitt lokket til å reise til Norge av "reisebyråer" som har gitt dem helt feilaktig informasjon om mulighetene for å få bli i Norge. For å få formidlet korrekt informasjon om norsk asyl- og flyktningpolitikk som kunne bidra til å begrense tilstrømningen av grunnløse asylsøkere, satte Utlendingsdirektoratet i verk en rekke informasjonstiltak i 2002. Størst oppmerksomhet i den norske offentligheten fikk russiske og ukrainske journalister som på UDIs invitasjon og regning kom til Norge for å lage nyhetsinnslag om landsmenn som har søkt om asyl i Norge. I tillegg gikk de norske ambassadene i Russland og Ukraina aktivt ut i media for å formidle korrekt informasjon om den norske politikken. Det antas at informasjonstiltakene bidro til den store reduksjonen i antall grunnløse asylsøkere som fant sted i løpet av året.

Antall asylsøkere i perioden 1990 til 2002

Beskyttelse i Norge i 2002, vedtak fattet av UDI

	1999*	2000**	2001	2002
Asyl	181 (3%)	97 (1%)	292 (2,2%)	332 (2,2%)
Opphold humanitært grunnlag	2 609 (43%)	2 856 (29%)	4 036 (30,3%)	2 958 (19,2%)* **
Overføringsflyktninger	1 480	1 481	1 269	1 355
Totalt	4 270	4 434	5 597	4 645

* I 1999 fikk i tillegg om lag 8 000 kosovoalbanere midlertidig kollektiv beskyttelse.

** I 2000 fikk i tillegg i overkant av 2 000 kurdere fra Nord-Irak midlertidig opphold.

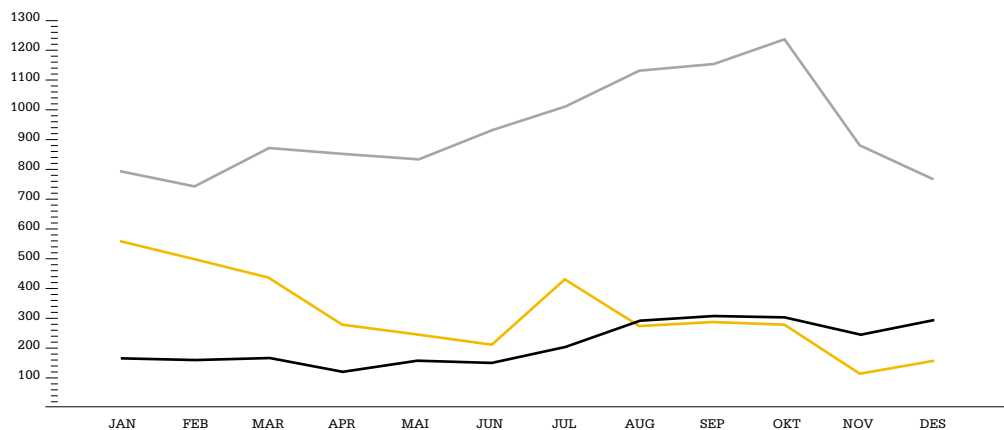
*** I 2002 fikk 1 741 innvilgelse etter § 21, 1 -flyktningsliknende årsaker og 1 217 fikk innvilgelse etter § 21,2 -sterke menneskelige hensyn eller tilknytning til riket

Utvikling i antall søkere i gruppe 1, 2 og 3 gjennom 2002

■ Gruppe 1: Personer med antatt grunnløse søknader

■ Gruppe 2: Personer med antatt godt begrunnede søknader

■ Gruppe 3: Øvrige søkere der det trengs mer utredning for å vite hvordan saken bør behandles

Totalt: Gruppe 1 = 3 720 Gruppe 2 = 2 571 Gruppe 3 = 11 189

*«Målet er å behandle sakene
raskere, samtidig som vi ivaretar
søkernes rettssikkerhet»*

Avdelingsdirektør Lisbet Natland

Oppholdsavdelingen behandler alle saker unntatt asylsøknader. Samlet sett gikk saksbehandlingstiden ned, samtidig som avdelingen avgjorde nærmere 68 000 saker – en økning på 17 prosent fra 2001. →

Arbeid

Som hovedregel må alle som ikke er norske statsborgere ha arbeidstillatelse for å arbeide i Norge. Nordiske borgere trenger likevel ikke slik tillatelse. For personer fra EØS-land gjelder særskilte regler.

Det ble utstedt mer enn 19 000 arbeidstillatelser i 2002 til personer fra land utenfor EØS-området. De fleste tillatelser gis for en avgrenset tidsperiode. Sesongarbeidere som i hovedsak jobber i landbruk, utgjorde den klart største gruppen, med nesten 16 000.

Arbeidstillatelse - de største gruppene

- 15 721 sesongarbeidere
- 1 676 spesialister
- 743 au-pair
- 601 praktikanter

Spesialister

Fra 1. januar 2002 ble reglene om arbeidstillatelse for personer med fagutdanning forenklet. I den forbindelse ble det innført en årlig kvote for personer med fagutdanning eller spesielle kvalifikasjoner. Kvoten er på 5 000 spesialister årlig. Det forventes å gjøre det lettere for bedrifter og enkeltpersoner å ordne arbeidstillatelse. I løpet av 2002 fikk 1 676 spesialister arbeidstillatelse etter ordningen. Det var en fordobling fra året før.

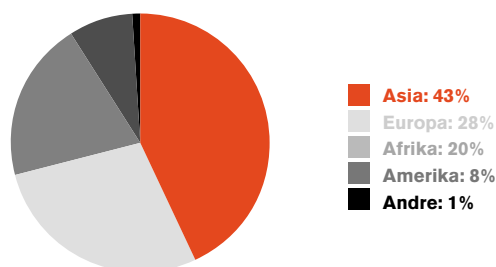
Studenter

I løpet av 2002 fikk 1 924 personer oppholdstillatelse for å studere i Norge. Studenter fra EØS-land er ikke inkludert. De største gruppene kom fra Kina, Russland, USA og India. Studenter kan etter søknad få tillatelse til deltidsarbeid ved siden av studiene.

Familegjenforening

I fjor fikk 14 200 personer opphold i Norge for å bo sammen med familien. 8 700 var kvinner. De største gruppene kom fra Irak, Somalia, Thailand, Russland og Pakistan.

Familegjenforening innvilget av UDI etter verdensdel

Familiegjenforening gis til nære familiemedlemmer av norske statsborgere eller utenlandske borgere med lovlig opphold i landet. Det er i første rekke ektefelle/samboer og barn under 18 år som får oppholdstillatelse for å bo i Norge sammen med familien.

Visum

Siden mars 2001 har Norge vært med i Schengen-samarbeidet. Et visum til Norge gjelder som hovedregel for hele Schengen-området.

Flertallet av visum til Norge behandles av norske utenriksstasjoner. UDI og utenriksstasjonene samarbeider tett. Når det er tvil om at vilkårene for visum er oppfylt, overtar UDI saken. Det ble behandlet rundt 70 000 visumsøknader ved norske ambassader i 2002, nesten 90 prosent av dem ble innvilget. UDI behandlet i underkant av 10 000 visumsøknader i 2002, hvorav 45 prosent ble innvilget.

På våre internettsider kan du lese mer om vilkår for å få visum og hvilke land Norge har inngått visumfrihetsavtaler med. For mer utfyllende statistikk, se tabell 4, side 36.

Statsborgerskap

UDI innvilget i fjor 8 212 søknader om statsborgerskap. En del søknader ble også behandlet hos fylkesmennene, slik at totaltallet ble 9 041 (kilde SSB).

Hvis du vil vite mer om hvor mange som har fått norsk statsborgerskap de siste årene, kan du gå inn på Statistisk sentralbyrås internettsider: www.ssb.no

Saksbehandlingstider

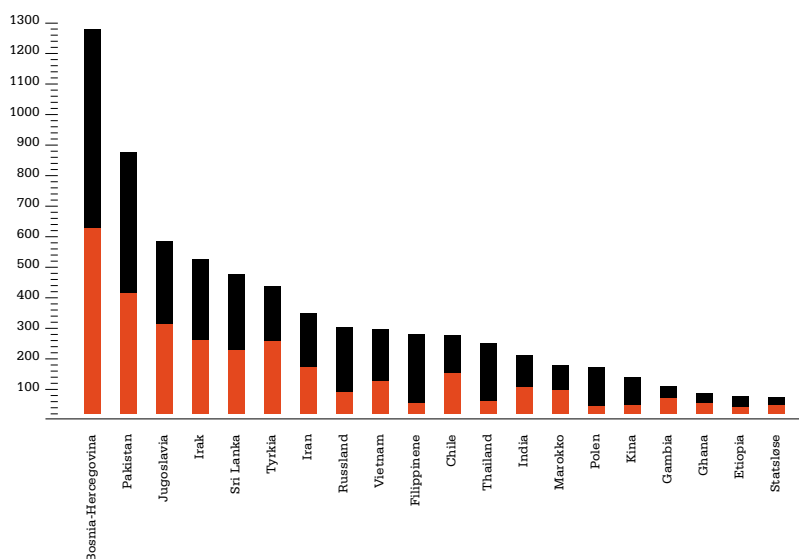
Saksbehandlingstiden varierer med antallet saker under behandling. Samlet sett gikk saksbehandlingstidene i oppholdssaker ned i 2002.

På våre internettsider, www.udi.no, finnes til enhver tid oppdaterte saksbehandlingstider for de ulike sakstyper.

Her finner du også mer informasjon om hvilke vilkår som må oppfylles for å få oppholds- og arbeidstillatelse i Norge, svar på vanlig stilte spørsmål og oppdatert statistikk.

De største gruppene som fikk innvilget statsborgerskap av UDI i 2002, etter nasjonalitet og kjønn

■ Menn
■ Kvinner

«Historien viser at innvandrere alltid har beriket samfunnet de kom til. Slik vellykket integrering forutsetter at de som kommer til Norge, raskest mulig får tatt i bruk sine evner og krefter på det de kom hit for, å skape et liv i trygghet og verdighet.»

Avdelingsdirektør Skjoldvor Fjeldvær

Integreringsavdelingen har ansvaret for å gi tak over hodet til asylsøkere og flyktninger som kommer til Norge, mens de venter på å bli bosatt i en kommune – eller må returnere til hjemlandet dersom de får avslag på asylsøknaden sin. I tillegg har integreringsavdelingen et overordnet ansvar for at nyankomne asylsøkere og flyktninger får tilbud om gode kvalifiserings- og introduksjonsprogram i kommunene. Avdelingen skal også bidra til utvikling av et flerkulturelt samfunn og iverksette tiltak mot rasisme og diskriminering. →

Ved utgangen av 2002 bodde 16 500 personer i 138 asylmottak. Antall beboere i asylmottak i 2002 var i gjennomsnittet om lag 16 000.

Drar fra asylmottak etter avslag

Asylmottak er et frivillig botilbud til asylsøkere som kommer til Norge. Asylmottakene er åpne hele døgnet og beboere kan selv bestemme om de vil oppholde seg der eller ikke. Mange asylsøkere finner andre bosteder og flytter ut av asylmottak uten å oppgi en ny adresse. De fleste som forlater asylmottakene reiser etter at de har fått avslag på asylsøknaden sin.

Frivillig retur

Politiets begrensede kapasitet til å uttransportere et økende antall asylsøkere med avslag førte til behov for å effektivisere arbeidet med å få disse til å forlate Norge frivillig. Som et humanitært og sivilt alternativ til politiets uttransportering, etablerte UDI derfor et program for frivillig retur i samarbeid med IOM (International Organization for Migration). Det ble lagt særlig vekt på informasjon om frivillig retur til personer med åpenbart grunnløse søknader. Om lag 1 000 personer fra 58 ulike nasjoner benyttet i 2002 dette tilbudet.

Integrering starter i asylmottaket

For de som har fått oppholdstillatelse og skal bosette seg i en kommune, begynner integreringen allerede mens de oppholder seg i asylmottaket. De får tilbud om norskopplæring, samfunnsinformasjon og orientering om aktuelle bosettingskommuner.

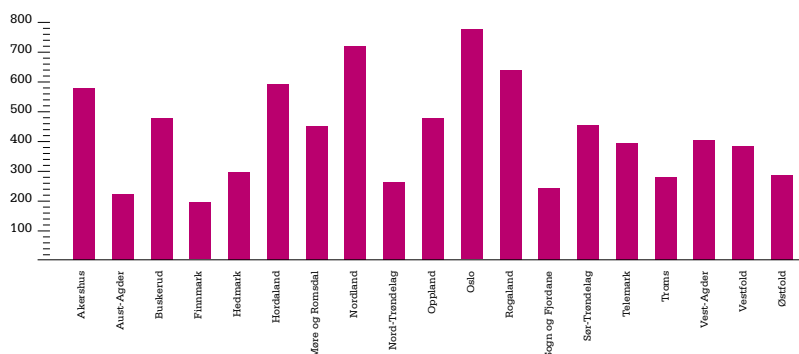
Bosetting

8 200 personer ble bosatt i landets kommuner i 2002. 3 450 ble bosatt fra asylmottak, 1 200 kom som overføringsflyktninger gjennom FNs Høykommissær for flyktninger, og 3 550 var familiegjennforente. Det ble totalt bosatt om lag 1 000 flere enn året før.

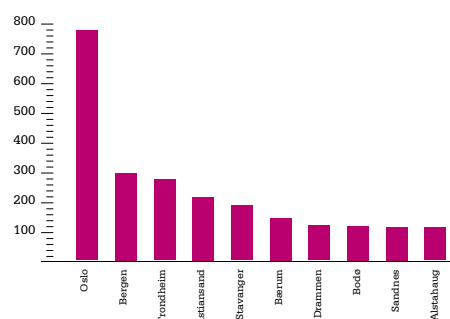
Antallet familiegjennforente utgjorde over 40 prosent av alle som ble bosatt i fjor. Mange kommuner inkluderer familiegjennforente i antallet de sier seg villige til å bosette. Når antallet familiegjennforente blir høyt fører dette til nedgang i antallet som kan bosettes fra asylmottak.

I 2002 brukte UDI to ulike metoder for bosetting; tradisjonell bosetting koordinert av UDIs regionkontorer og nytt av året; direktebosetting fra mottak. Resultatene varierer mellom distrikter, og det er for tidlig å måle i hvilken

Antall bosatte flyktninger i 2002, fordelt per fylke

Antall bosatte flyktninger i 2002, de ti største bosettingskommunene

grad den nye ordningen bidrar til økt bosetting. UDI vil i løpet av 2003 fortsette å evaluere de to metodene.

Ved utgangen av 2002 var over 2 000 personer som oppholdt seg i asylmottak, klare for bosetting i kommunene. Målet for 2003 er å bosette 7 000-8 000 flyktninger. Målet kan bli noe justert i løpet av året avhengig av tilstrømningen av asylsøkere og hvor stor del av dem som får oppholdstillatelse i Norge.

Integrering og rasisme

Innvandrerrepresentanter og kommuner rapporterer sjelden om rasisme eller rasistiske handlinger i det norske samfunn på eget initiativ. I 2002 henvendte UDI seg direkte til innvandrerorganisasjoner og flyktningkonsulenter i kommunene, og fikk da konstatert at etnisk diskriminering er et fenomen som forekommer ofte på flere områder i det norske samfunnet, blant annet i bomiljøer, på arbeidsplassen, i skolen og i mediene.

En viktig oppgave for UDI er å bidra til bekjempelse av rasisme og etnisk diskriminering. Dette gjøres gjennom bruk av tilskuddsordninger, opplæring, råd og veiledning til ansatte i

kommuner og andre offentlige etater. UDI søker et tettere samarbeid og kontakt med innvandrermiljøene i dette arbeidet.

Et ledd i integreringsarbeidet er innføring av introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger og innvandrere. UDI har i flere år gitt støtte til utviklingen av modeller for kommunenes arbeid på området. 13. desember 2002 la Regjeringen i Odeltingsproposisjon nr 28 (2002-2003) fram forslag til «Lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere» (Introduksjonsloven). Lovforslaget vil bli behandlet i Stortinget i løpet av 2003.

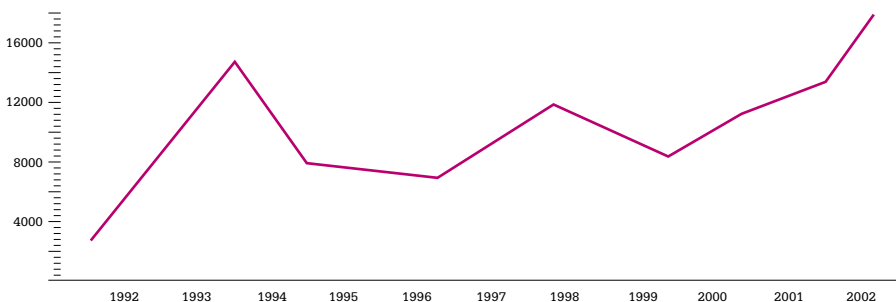
Mer om UDIs arbeid i forhold til introduksjonsprogrammet og forslaget til introduksjonsloven kan du lese i en egen artikkel på side 29.

Tilbakevending og gjeninnvandring

I 2002 var det 87 flyktninger med oppholdstillatelse i Norge som vendte tilbake til sine hjemland med økonomisk støtte fra UDI. 43 av dem reiste tilbake til Bosnia-Hercegovina og 29 til Jugoslavia.

75 personer som tidligere hadde vendt hjem med tilbakevendingsstøtte, gjeninnvandret til Norge, hovedsakelig fra Kosovo.

Antall beboere i asylmottak fra 1992–2002

«UDI vil jobbe for å bedre kommunikasjonen med våre brukere og samarbeidspartnere»

Informasjonssjef Geir Løndal

Informasjonsenheten har et koordinerende ansvar for Utlendingsdirektoratets eksterne og interne kommunikasjon. Blant enhetens oppgaver er mediekontakt, redaktøransvar for UDIs internettsider og koordinering av arbeid med informasjonsmaterieil.

Bedre informasjon til brukere, samarbeidspartnere og allmenheten

For at Utlendingsdirektoratet skal nå sin del av målene regjeringen setter for den norske innvandrings- og integreringspolitikk, er det avhengig av et godt forhold til brukere og samarbeidspartnere, og at allmenheten har et riktig bilde av virksomheten.

Høsten 2002 utarbeidet utlendingsdirektoratet en ny strategi for informasjon og samfunnskontakt. Grunnlaget for strategien er en erkjennelse av at UDI ikke har vært god nok på en

rekke områder i kommunikasjon med brukere, samarbeidspartnere og samfunnet for øvrig. Følgende områder vil bli særlig vektlagt i tiden framover:

- **Bedre informasjon til søkere**
- **Bedre dialog med samarbeidspartnere**
- **Bedre informasjon til allmenheten, blant annet med følgende mål for øyet:**
 - Øke forståelsen for innvandringspolitikken og UDIs arbeid
 - Bidra til å motvirke rasisme og diskriminering

Administrasjon

«For å sikre at UDIs brukere får raskest mulig svar på sine søknader og best mulig service må direktoratet ha effektive administrative rutiner.»

Avdelingsdirektør Tore Dæhlin

Administrasjonsavdelingen har ansvaret for å legge til rette for effektiv oppgaveløsning i hele UDI. Dette innebærer blant annet at avdelingen har ansvar for lokaler, IT-løsninger, økonomi, innkjøp, arkivtjenester, personalforvaltning og telefontjenester.

Den store veksten i oppgavemengden for UDI preget arbeidet til administrasjonsavdelingen i stor grad i 2002. Antall fast ansatte økte i løpet av året fra drøyt 500 til nærmere 650. I tillegg var mange engasjert i forbindelse med ulike prosjekter som ble gjennomført i løpet av året. Det økte antallet medarbeidere krevde flytting til nye lokaler, og førte til økt arbeidsmengde på alle områder i administrasjonsavdelingen.

Avdelingen hadde i 2002 ansvaret for flere store prosjekter av stor betydning for UDIs virksomhet. Flere større omstillingsprosjekter, utvikling av nytt datasystem for hele utlendingsforvaltningen og utvikling av et nytt elektronisk saksarkiv var viktige prosjekter i løpet av året.

Intervju av asylsøkere

UDI opprettet en egen intervjuenhet 1. januar 2002. Målet var å få til en mer effektiv utnyttelse av ressursene og fortgang i saksbehandlingen av asylsaker. Tidligere var det saksbehandleren til hver enkelt søker som gjennomførte asylintervjuet. Intervjuet

skal kartlegge grunnlaget for at en person søker beskyttelse i Norge. Søkeren får anledning til å fortelle sin historie og opplysningene som kommer frem vil senere bli vurdert i behandlingen av saken. Intervjuet foretas innen tre uker etter ankomst mens asylsøkerne

oppholder seg i et transittmottak på Østlandet.

Frivillig retur

Siden mai 2002 har UDI samarbeidet med International Organization for Migration (IOM) om frivillig retur av asylsøkere.

En flerårig trend med økt innvandring til Norge fortsatte i 2002. Familiegjennforening var den viktigste årsaken til det høye innvandringsnivået. Arbeidsinnvandringen var også høyere enn tidligere. Flere søkte om asyl, men færre fikk innvilget søknaden. UDI behandlet nær 100 000 saker i løpet av året, 20 prosent flere enn i 2001.

Familiegjennforening er innvandringsgrunn nummer en

14 200 personer fikk innvilget oppholds- og arbeidstillatelse i Norge i 2002 for å kunne bo sammen med sine nærmeste familiemedlemmer. Det er i hovedsak ektefeller og barn under 18 år som kan få familiegjennforening.

Aldri tidligere har så mange fått familiegjennforening i løpet av et år. En viktig årsak til at tallet ble så høyt i 2002 var at UDI behandlet mange søknader som på grunn av stor saksmengde og lange saksbehandlingstider ikke ble behandlet året før. Antallet norske statsborgere som gifter seg med utlendinger er økende, og nesten 6 300 av alle som fikk familiegjennforening ble gjenforent med norske borgere. I tillegg har et økt antall flyktninger de siste årene medført at flere får familiegjennforening.

Arbeidsinnvandring mer enn doblet

Antall utlendinger fra land utenfor EØS-området som fikk arbeidstillatelse etter den såkalte "spesialist-paragrafen" ble mer enn doblet fra snaut 800 i 2001 til nesten 1 700 i 2002. Arbeidstillatelser etter denne paragrafen kan gi rett til varig opphold i Norge. For å få slik tillatelse må en person ha fagutdannelse minimum på videregående skoles nivå. Viktige årsaker til økningen er forenklet regelverk og økt etterspørsel og rekrutteringsinnsats fra norske arbeidsgivere, særlig innen helsesektoren og bygg- og anleggssektoren.

Antall tillatelser til sesongarbeid, hovedsakelig i jordbruket, økte med 32 prosent, fra om lag 11 900 i 2001 til drøyt 15 700 i 2002. En sesongarbeidstillatelse gir rett til å arbeide i inntil tre måneder i sesongbetont virksomhet.

**Økt
innvandring
i 2002**

Ny asylsøkerrekord

Nesten 17 500 personer søkte om asyl i Norge i 2002, 18 prosent flere enn året før, da antall søkere var nær 14 800. UDI behandlet om lag 17 200 søknader i løpet av året. 3 300 av disse fikk innvilget enten asyl eller opphold på humanitært grunnlag. Året før var tilsvarende tall 4 300.

Hovedårsakene til at færre fikk innvilget sine søknader i 2002 til tross for at UDI behandlet flere søknader enn året før, var at det ble behandlet mange søknader fra søkere fra land med antatt grunnløse søknader, og at mange ble henvist til andre europeiske land for behandling der i medhold av Dublin-konvensjonen.

UDI behandlet rekordmange saker

De høye innvandringstallene er gjenspeilet i antall saker UDI behandlet i 2002, hele 100 000. Dette var 20 prosent flere saker enn året før, og aktivitetsnivået året gjennom var rekordhøyt.

Ordningen er et alternativ til at politiet følger asylsøkere med avslag ut av Norge. Programmet skal legge forholdene til rette for at disse personene kan reise frivillig til hjemlandet på en trygg og verdig måte. Politiet er ikke involvert når asylsøkerne returnerer med hjelp av IOMs program.

Programmet bygger på erfaringene fra lignende prosjekter som organisasjonen har gjennomført i andre europeiske land. I 2002 reiste om lag 1 000 personer frivillig fra Norge til hjemlandet med assistanse fra International Organization for Migration.

27 500 fornyer arbeidstillatelsen

Utlendinger som bor og arbeider i Norge må fornye arbeidstillatelsen sin hvert år. Det gjøres hos politiet. I saker hvor det er tvil om søkeren oppfyller kravene, sendes søknaden til UDI for behandling. Etter tre år i landet med gyldig oppholds- eller →

Behovet for bosettingsplasser for flyktninger i kommune har ligget høyt de siste årene som følge av økt tilstrømming av asylsøkere. Mange kommuner har gjort en stor innsats for å bosette og integrere flyktninger. Men kommunene klarer ikke å dekke behovet. 8 200 flyktninger ble bosatt i 2002. Det var 1 000 flere enn året før, men dekket likevel ikke behovet for året.

Store bosettingsutfordringer i kommunene

De siste årene har derfor et økende antall asylsøkere måttet vente stadig lenger i asylmottakene etter at de har fått oppholdstillatelse i Norge. Ved utgangen av 2002 ventet om lag 2 000 flyktninger på bosetting i en kommune.

Flere klare for bosetting

4 900 av de som ble bosatt i 2002 var flyktninger som bodde på mottak (57 prosent), mens 3 300 var familiemedlemmer som var gjenforent med flyktninger (43 prosent). Det uvanlig høye antallet familiegjenforeninger førte til en nedgang i bosettingen av flyktninger fra asylmottak i forhold til 2001, til tross for at behovet i 2002 var større.

Slik systemet fungerer i dag er det frivillig for kommunene å bosette flyktninger. Staten (representert ved UDI) kan ikke pålegge kommuner å ta i mot flyktninger dersom de ikke ønsker det. Kommunenes

Sentralforbund (KS) er en viktig samarbeidspartner for UDI i bosettingsarbeidet. Hvert år fastsetter de to organisasjonene i samarbeid en kvote for hvert av fylkene, som senere fordeles på kommunene i hvert fylke.

Ønsker seg til byene

I takt med økende behov har problemene med å framskaffe et tilstrekkelig antall bosettingsplasser i kommunene økt. I 2002 var det vanskeligst å skaffe et tilstrekkelig antall plasser i sentrale strøk, og særlig i østlandsområdet. Det er et mål i arbeidet med bosetting av flyktninger at den enkeltes ønsker i størst mulig grad skal ivaretas. De fleste flyktningene ønsker å bo i sentrale strøk, der arbeidsmarkedet, utdanningstilbudet og mulighetene for å omgås andre innvandrere fra samme land er større. Erfaringen fra tidligere år er at mange flyktninger som bosettes mindre sentralt, flytter til mer sentrale strøk når de får

mulighet til det.

Uheldig med lang ventetid

Lang ventetid i asylmottak er en uheldig påkjenning for flyktningene som skal bosettes og integreres i kommunene. Ventetiden kan også få direkte følger for bosettingskommunene, da flyktninger med lang oppholdstid i mottak i mange tilfeller kan oppleve større problemer med å tilpasse seg en ny tilværelse utenfor mottaket.

arbeidstillatelse kan det søkes om bosettingstillatelse som ikke trenger å fornyes.

DNA testing

Ved søknad om familiegjenforening må slektskapet dokumenteres. Enkelte søkergrupper har vansker med å framskaffe

dokumentasjon med tilstrekkelig bevisverdi. DNA-testing beviser slektskap mellom foreldre og barn. Utlendingsdirektoratet utvidet i 2002 sitt tilbud om DNA-analyser til å gjelde personer fra Somalia, Irak, Afghanistan og Etiopia. Selve analysen foretas av rettsmedisinsk institutt i Oslo.

I 2003 er målet å åpne for at alle som søker om familiegjenforening uten å kunne legge fram tilstrekkelig dokumentasjon, kan få tilbud om testing.

Prosjekt for å behandle «gamle» saker

I løpet av åtte måneder fikk 11 600 personer søknadene sine avgjort i et eget prosjekt. Prosjektet ble opprettet i Oppholdsavdelingen for å behandle saker som over tid hadde hopet seg opp i avdelingen.

På tvers av land

Prosjektet ble organisert på tvers av land og verdensdel, men etter sakstype. -Ved å arbeide på tvers av land ble det lettere å samordne praksis i alle saker, uttaler Tone Loge Tveter. Det at prosjektet startet med de eldste sakene, gjorde at UDI fikk behandlet gamle og nye saker samtidig. Prosjektet ble satt i gang på grunn av et stort antall saker som direktoratet ikke hadde fått behandlet innen akseptabel tid. Det ble satt som

mål at prosjektet skulle behandle rundt 11 000 saker i løpet prosjektperioden.

God erfaring

Prosjektet ble satt sammen av både nyrekruttede og erfarne saksbehandlere, til sammen 21 stillinger. -Saksbehandlerne jobbet med åpen telefon mot søkere og samarbeidspartnere hele dagen, mens UDI tidligere hadde hatt faste telefontider på grunn av pågangen. Arbeidsorganiseringen i

I løpet av åtte måneder fram til 1. juli 2002, behandlet prosjektet:

- 4 600 statsborgerskap
- 3 000 arbeid-/oppholdstillatelser
- 1 600 bosettingstillatelser
- 1 300 reisedokumenter
- 200 utvisninger

prosjektet var en nyvinning i UDI-sammenheng, og ga gode resultater. Erfaringene fra prosjektet vil være av betydning for direktoratets videre arbeid med å utvikle en mest effektiv organisasjon. -At prosjektet lyktes, skyldtes godt forarbeid, god styring og dyktige medarbeidere, mener Loge Tveter.

Kontaktutvalget

Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (KIM) er oppnevnt av regjeringen, og gir råd til myndighetene i spørsmål som angår innvandrere. KIM består av representanter fra departement, Utlendingsdirektoratet, Kommunenes

sentralforbund, politiske partier og innvandrersorganisasjoner. 17 av de 36 representantene kommer fra innvandrersorganisasjoner. Kontaktutvalget har eget sekretariat, som i juli 2002 ble overført fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) til Utlendingsdirektoratet (UDI). Sekretariatet

er organisatorisk tilknyttet UDI, men arbeider faglig for kontaktutvalget.

Kvalitet i tolkefaget

UDI er nasjonal fagmyndighet for tolking i offentlig sektor. Dette betyr at UDI skal bidra til utvikling av organisatoriske rammer og →

Obligatorisk introduksjonsprogram

Lovforslaget bygger på Stortingsvedtaket i april 2002, der Regjeringen ble bedt om snarest mulig å innføre et obligatorisk introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere.

Positive resultater

UDI har lenge ønsket en slik strukturering av integreringsarbeidet i kommunene.

Prosjektvirksomheten som har pågått de siste årene i UDIs regi viser positive resultater med introduksjonsprogram i 29 kommuner og bydeler. Resultatene viser at kvinner økte sin deltagelse i det norske samfunnet. I tillegg økte motivasjonen hvis de fikk økonomisk støtte for å delta.

Samarbeidet mellom kommunale flyktning- og innvandrerkontor og instanser som bidro til kvalifisering og integreringsarbeidet, økte også.

Suksessen i forsøkskommunene har ført til at om lag 100 kommuner har utviklet et introduksjonsprogram. Mange flere kommuner jobber etter ordningens intensjoner og

I desember 2002 la Regjeringen fram forslag til «Lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere» (Introduksjonsloven).

Introduksjonsloven er den første loven i Norge som omhandler integrering av nyankomne flyktninger og innvandrere. Det vil bety en omlegging av norsk integreringspolitikk.

prinsipper eller har tatt i bruk enkelte elementer av programmet. For ytterligere å styrke kommunenes evne til å komme i gang med introduksjonsprogrammet, ble det i årets statsbudsjett (2003) bevilget 30 millioner kroner til utvikling av slike program.

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid

I 2002 startet UDI arbeidet med å lage en grunnopplæring om introduksjonsordningens metodikk og innhold. Opplæringstilbudet er tverretattlig og tverrfaglig, og skal tilbys alle bosettingskommuner og lokale samarbeidspartnere som tar i bruk introduksjonsprogram. Gjennomføringen av opplæringen gjøres i samarbeid mellom UDIs regionkontorer, Aetat, Fylkesmannen (tidligere Statens utdanningskontor) og Kommunenes Sentralforbund.

UDI tok høsten 2002 initiativ til erfaringsutveksling på feltet med de andre nordiske landene. Selv om organiseringen av integreringsarbeidet er forskjellig i de

nordiske landene, er det flere interesser og utfordringer som er sammenfallende. Det gjelder spesielt kombinasjonsløsninger med språk og praksis, utvikling av gode individuelle planer, innhold i heldagsprogram og ivaretagelse av helse i programmene.

Innføres i alle bosettingskommuner

Regjeringen foreslår at Lov om introduksjonsordning skal tre i kraft 1. september 2003. For at kommunene skal få tid til å forberede seg, skal loven være frivillig for kommunene fram til 31. august 2004. Fra 1. september 2004 skal den gjelde for alle kommunene i landet, og introduksjonsprogram blir obligatorisk. UDIs utfordring fremover vil være å innføre introduksjonsordningen i alle bosettingskommuner, gjennomføre opplæring for kommuner som har behov for dette, og å fortsette videreutviklingen av introduksjonsprogrammene spesielt med tanke på å finne nye metoder som bidrar til vellykket integrering.

god praksis som sikrer forsvarlig tolking innenfor offentlig tjenesteyting. Kvalitetssikring av tolking innenfor utlendingsforvaltningen har derfor vært et satsningsområde. Som et ledd i dette arbeidet, har UDI hatt ansvar for utvikling, oppgradering og administrering av språk-

tester for potensielle tolker på 50 ulike språk. Per desember 2002 var 535 tolker testet på de ulike språkene. Testingen så langt viser at 60% av kandidatene ikke har de nødvendige tospråklige ferdigheter for å kunne utføre forsvarlig tolking. UDI benytter kun tolker som har bestått testen.

Asylsøkerbarn som kommer alene
894 asylsøkere oppga i 2002 å være mindreårige og at de har kommet alene til landet. Dette var en kraftig økning fra året før, da 545 enslige mindreårige søkte om asyl. Nær 80 prosent av dem som kom var mellom 16 og 18 år. UDI har satt i gang flere tiltak

UDI støtter integreringsprosjekter: Rollemodeller som skaper ringer i vannet

I Furuset bydel i Oslo bor det ca 30 000 mennesker. Over en fjerdedel av dem kommer fra land utenom vesten. Minoritetsgruppen fra 50 ulike land utgjør en ny brukergruppe for de offentlige tjenester på kommunalt og statlig nivå. Det er et mål at de skal ta i bruk egne ressurser og kompetanse i integreringen.

Utlendingsdirektoratet har i samarbeid med Oslo kommune gitt økonomisk støtte til et prosjekt som tar sikte på å utvikle minoritetsrådgivere i bydelen.

– Enkelte trenger drahjelp for å komme inn i det norske samfunnet, selv om de har bodd her i landet i mange år, forklarer prosjektleder Biljana Lauvstad i Furuset bydel.

I dag har Furuset 25 minoritetsrådgivere. 15 av dem er aktive i prosjekt ved siden av sitt daglige virke. De hjelper bydelen med å veilede og gi informasjon til innbyggere som ikke kan norsk eller forstår det norske systemet. – Det er ofte ildsjelene i barnehage, skole, barnevern og helsestasjonene som ringer og ber om hjelp. De har et problem eller en konkret oppgave som de ønsker hjelp til, sier prosjektlederen.

Bydelen formidler minoritetsrådgiver som ut fra sin erfaring og kompetanse kan gå inn i situasjonen og bidra til å løse et problem eller en oppgave. Prosjektet ble til som et samarbeid mellom helsetjenesten og sosialavdelingen ved Flyktning- og innvandrereksjonen.

Nettverksbyggerne

Bydelens introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger bruker minoritetsrådgivere i utstrakt grad. Ulike kvalifiseringstiltak benytter seg også av minoritetsrådgivere.

Beboere kan selv henvende seg til minoritetsrådgivere for å få hjelp. Fem minoritetsrådgivere er i ferd med å ansettes på deltid ved Furuset offentlige servicesenter for å gjøre bydelens tjenester lettere tilgjengelig for befolkningen. – Minoritetsrådgivere kan ikke sammenlignes med tolker. Til

forskjell fra tolker står de selvstendig i utformingen av informasjon og budskap. De vil dessuten ofte virke i ikke-tolkelignende situasjoner, hvor de kan bruke sine erfaringer for å hjelpe fram en løsning, poengterer prosjektlederen,

Minoritetsrådgivere arbeider ikke bare på bestilling, men også nettverksbygging er en del av opplegget. De initierer ulike kurs, temamøter, lokalavis på morsmålet. Prosjektlederen ser at dette bidrar til å øke deltakelse i samfunnet, fordi deltakerne lærer mer. – Noen ønsker å være aktive som minoritetsrådgivere selv uten betaling. Jeg tror det skyldes at mange ønsker å bidra og bli tatt på alvor. Skal vi lykkes i integreringsarbeidet, må det bredere lag av innvandrerbefolkningen kunne slippe til, få være med å hjelpe slik at

rettet mot disse barna, blant annet bedre oppfølging i mottak, innføring av aldersundersøkelse og økt fokus på enslige mindreårige som flytter ut av mottak uten å oppgi ny adresse. UDI behandlet 649 asylsøknader fra enslige mindreårige i fjor. 55 prosent fikk beskyttelse.

Hvor kom de fra:

- 105 fra Somalia
- 102 fra Irak
- 37 fra Etiopia
- 35 fra Afghanistan
- 25 fra Sri Lanka.

andre også blir deltakere i det norske samfunnet.

Fra mange land

Minoritetsrådgiverne er plukket ut på grunnlag av norskkunnskaper, personlige egenskaper, og motivasjon. De har ulik utdanning, arbeidserfaring, livssituasjon, alder, antall år i Norge og de kommer fra ulike land og har ulike morsmål. Opplæring skal styrke deres kunnskaper og løfte opp kompetansen de allerede sitter med. En av minoritetsrådgiverne er Fardowsa Ahmed fra Somalia, - Med litt hjelp fra andre som forstår behovene dine, blir integreringsprosessen glattere og enklere, framholder hun. - Dette er et flott tilbud som jeg ønsker å bidra til, legger hun til.

Bydelen ønsker å nyttiggjøre seg ressursen som innbyggere med minoritetsbakgrunn er. Alan

Ahmed fra Irak arbeider som minoritetsrådgiver og forteller at de ofte har lyktes med å lete opp praksisplasser. - Jobb er viktig og er en raskere vei til integrering, mener han. Selv ble han rekruttert direkte fra introduksjonsprogrammet inn i prosjektet.

Øke kunnskap om samfunnsliv

Et av prosjektmålene er å øke kunnskapen blant innvandrerbefolkningen om viktige områder som helse, oppvekst, arbeids- og samfunnsliv. «Furuhusprosjektet» med jordmor-, helsesøstertjenesten og åpen barnehage har begynt å få sine første erfaringer med bruk av minoritetsrådgivere. De er så gode at det skal ansettes tre minoritetsrådgivere på deltid på «Furuhuset». - Det er viktig å tiltrekke oss mødre som er hjemme med barna hele dagen, få dem i tale. Da kan vi bygge opp

nettverk i bydelen og få innbyggerne til å kjenne hverandre godt nok til å ta kontakt.

Barneverntjenesten på Furuset har satt i gang tiltak rettet mot enkelte språkgrupper og har meldt behov for lignende kompetanse som minoritetsrådgiverne besitter, sier Romana Naeem. Prosjektet ønsker å samarbeide med skolen om synliggjøring av minoritetsrådgivernes kompetanse i foreldrearbeidet, og til dette vil lærere med minoritetsbakgrunn som er med i nettverket brukes. - Minoritetsrådgivere har den fordel at de mye mer effektivt kan formidle kunnskap og informasjon. Dessuten er de gode rollemødell. Bydelen og beboere har samme interesse av å få bydelen til å bli et bedre sted å være både for barn og voksne, avslutter prosjektleder Biljana Lauvstad.

Nøkkeltall

Utlendingsdirektoratets budsjett

Utlendingsdirektoratets driftsbudsjett vedtas gjennom den årlige statsbudsjettbehandlingen i Stortinget. I budsjettet for 2002 fikk UDI en bevilgning på snau 344 millioner kroner. I løpet av året fikk Utlendingsdirektoratet tilført ytterligere 60 millioner, blant annet gjennom revidert nasjonalbudsjett og som kompensasjon for lønnsoppgjøret i 2002. Dermed utgjorde UDIs driftsbudsjett om lag 405 millioner kroner.

Driftsutgifter UDI

Aktiviteten i UDI steg kraftig i 2002 i forhold til tidligere år. Driftsutgiftene viser en økning på 34 prosent. De viktigste årsakene til veksten i direktoratets driftsutgifter er knyttet til økt bemanning som følge av et høyt antall asylsøkere, nedbygging av "gamle" saker fra tidligere år og økt vektlegging av overordnede funksjoner. Arbeidet med utvikling av nytt datasystem for utlendings- og flyktningsaker (DUF) er videreført i 2002 på om lag samme nivå som i 2001.

Tolk -og oversettingsutgiftene utgjorde om lag 73 millioner kroner.

Driftsutgifter for asylmottak

Asylmottak er et frivillig botilbud for asylsøkere. Utgiftene til asylmottak steg betydelig i 2002. Det har i hovedsak sammenheng med økt tilstrømming av asylsøkere i forhold til tidligere år og dermed et høyere antall beboere i asylmottakene som resultat. I 2002 bodde til enhver tid mellom 16 000 og 17 000 personer i mottak. Økningen i utgifter var 45 prosent sett i forhold til året før. Driftsutgiftene på mottaksområdet inkluderer de økonomiske ytelsene ubemidlede beboere får til livsopphold mens de bor i mottak. Hver mottaksplass koster rett over 100 000 kroner i året.

Bosetting av flyktninger og innvandrere

Integreringstilskuddet er den økonomiske kompensasjonen kommunene mottar fra staten for å bosette flyktninger og familiegjeforente. Tilskuddet, som utbetales per flyktning over fem år, økte fra kr. 365 000 i 2001 til kr. 376 000 i 2002. Samtidig økte bosettingen fra 6 900 i 2001 til 8 200 i 2002 (inklusive familiegjeforente). Utbetalingene til kommunene økte med om lag 542,5 millioner kroner i forhold til 2001. Økningen skyldes økte tilskudds-satser, økt bosetting og at UDI fra 2002 utbetaler særskilt tilskudd til norsk- og morsmål-undervisningen i grunnskolen for språklige minoriteter som omfattes av integreringstilskuddsordningen. Det sistnevnte tilskuddet utgjorde 56,5 millioner kroner.

«For at UDI skal løse oppgaven sin i Norge, må vi fange opp det som skjer i verden rundt oss.»

Avdelingsdirektør Frode Forfang

Sommeren 2002 etablerte UDI en egen Strategi- og dokumentasjonsavdeling. Avdelingen samler en del funksjoner som tidligere var spredt på flere avdelinger. Blant avdelingens hovedoppgaver er å styrke UDIs rolle når det gjelder å gi faglige innspill til utviklingen av politikk og regelverk på utlendings- og innvandringsfeltet.

Strategi og dokumentasjon

Internasjonalt arbeid

Det legges vekt på å følge de internasjonale prosessene (avtaler, konvensjoner, trender) som direkte eller indirekte berører direktoratets fagområder. Det internasjonale arbeidet har særlig fokus på politikk- og regelutviklingen i EU. I tillegg legges det vekt på å delta i internasjonalt arbeid om beskyttelse av flyktninger.

Utvikling av regelverk på utlendingsfeltet

UDI legger vekt på å spille en aktiv rolle når det gjelder å gi faglig innspill til utvikling av lov og forskrift. Dette innebærer også at større praksisomlegginger, og forslag til endringer i lov eller forskrift skal konsekvensutredes. Endringer i regelverket som er gjennomført, skal også evalueres.

Statistikk, analyse og prognoser

Direktoratet har ansvaret for at det foreligger et godt tallmateriale og analyser som dokumenterer fakta og utviklingstrekk på innvandrings- og utlendingsfeltet. Slikt materiale er et viktig grunnlag for offentlig debatt, politikkutvikling og for direktoratets interne styring.

Landdokumentasjon

UDI har en egen enhet som innhenter, bearbeider og vurderer informasjon om de landene søkere kommer fra. Dette utgjør et viktig grunnlag i saksbehandlingen, særlig i asylsaker.

Regnskap

UTGIFTER UTLENDINGS-DIREKTORATET	2000	2001	2002	Note
Driftsutgifter UDI	235 911 583	297 578 127	407 267 964	
Herav lønn	129 002 739	165 472 548	247 038 026	
Driftsutgifter statlige mottak	1 236 579 094	1 134 550 259	1 658 153 881	
Herav pengestøtte til beboere	325 355 800	275 629 336	481 557 696	
Herav driftsutgifter mottak	871 443 629	858 820 337	1 173 234 886	
Herav driftsutgifter ordinært		100 586	3 361 299	
Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse (ny post i 2002)			72 670 567	
Herav lønn og godtgjørelse			39 832 640	
Herav varer og tjenester			2 837 927	
Dataregister for utlendinger og flyktninger (DUF)		14 338 595	13 703 366	
BOSETTING AV FLYKTNINGER OG INNVANDRERE				
Integreringstilskudd	1 362 878 943	1 857 603 733	2 400 150 779	
Kommunale innvandretiltak	11 000 000	11 963 533	11 664 346	
Kunnskapsutvikling	14 294 474	9 400 528	15 221 644	1)
Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	21 929 374	25 093 445	24 216 264	
Herav landsomfattende organisasjoner	8 975 000	9 000 000	9 200 000	
Herav lokale innvandrersorganisasjoner / frivillig virke	10 863 466	14 000 000	12 300 000	
Herav adm tilskudd mm	2 090 908	2 093 445	2 716 264	
Tilbakevending av flyktninger	42 716 016	15 933 258	12 481 957	
Herav individuell støtte	23 194 952	7 017 150	7 517 127	
Herav prosjekter/lokal støtte mm	19 521 064	8 916 108	4 964 830	
Statsautorisasjonsordningen for tolker mm		100 000	1 500 000	2)
Transport av flyktninger/reiseutgifter til og fra utlandet (ny post i 2002)			19 857 082	
På vegne av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	34 303 876	42 248 278	0	
På vegne av Barne- og familiedepartementet	97 112 500	126 282 000	142 487 250	

1) Kr. 7 775 943,- er utgiftsført av Kommunal- og regionaldepartementet

2) Kr. 1 400 000,- er utgiftsført av Kommunal- og regionaldepartementet

Utfyllende statistikk

1a. Antall asylsøkere til Norge i 2002 etter verdensdel og landbakgrunn

Antall asylsøkere fra Afrika

Total	3,468
Somalia	1,534
Algerie	468
Etiopia	325
Eritrea	269
Nigeria	139
Libya	123
Niger	95
Sudan	94
Kamerun	86
Rwanda- Burundi (Burundi)	56
Andre	279

Antall asylsøkere fra Amerika

Total	65
Argentina	18
Colombia	11
Chile	7
El Salvador	7
Bolivia	5
Andre	17

Antall asylsøkere fra Asia

Total	5,022
Irak	1,624
Afghanistan	786
Iran	450
Georgia	284
Pakistan	216
Usbekistan	206
Mongolia	200
Armenia	163
Kirgisistan	152
Azerbadsjan	145
Andre	796

Antall asylsøkere fra Europa

Total	8,532
Jugoslavia	2,460
Russland	1,718
Bosnia - Hercegovina	810
Ukraina	772
Hviterussland	395
Bulgaria	359
Slovakia	324
Makedonia	301
Albania	274
Tyrkia	257
Andre	862

Antall asylsøkere fra andre land

Oceania	2
Statsløse	391
Total	17480

Se også side 13 for antall asylsøkere i perioden 1992-2002

1b. Antall enslige mindreårige asylsøkere til Norge i 2002*

Land

Total	894
Irak	190
Afghanistan	144
Somalia	133
Etiopia	59
Sri Lanka	39
Eritrea	37
Jugoslavia	29
Algerie	26
Russland	21
Andre	216

* de enslige mindreårige er også inkludert i totaloversikten, tabell 1a

For mer detaljert og oppdatert statistikk, se UDIs nettsider www.udi.no

2a. Personer som har fått innvilget arbeids-tillatelse i Norge i 2002 etter landbakgrunn

Arbeidende gjester	
Total	161
Litauen	42
Bulgaria	29
Slovakia	21
Latvia	16
Romania	10
Ukraina	10
Hviterussland	9
Russland	9
Polen	3
Andre	12

Au pair	
Total	743
Litauen	136
Polen	107
Filippinene	69
Romania	57
Latvia	56
Estland	53
Russland	31
Ukraina	25
Bulgaria	23
Sri Lanka	15
Andre	171

Praktikanter	
Total	601
Polen	304
Latvia	74
Hviterussland	54
USA	15
Litauen	13
Tsjekkia	12
Canada	10
Russland	10
Bulgaria	6
Estland	6
Andre	97

Sesongarbeidere	
Total	15721
Polen	9724
Litauen	3143
Latvia	712
Slovakia	325
Ukraina	277
Russland	264
Estland	240
Tsjekkia	191
Romania	166
Bulgaria	122
Andre	557

Spesialister	
Total	1676
Polen	516
USA	129
Litauen	111
Romania	85
Russland	81
Estland	76
Slovakia	71
Filippinene	62
Jugoslavia	58
India	53
Andre	434

2b. Studenter til Norge i 2002 etter verdensdel (oppholdstillatelse)*

Verdensdel	
Totalt	1924
Asia	583
Afrika	367
Europa	549
Amerika	372
Oceania	45
Statsløs	8

* se side 16, de største gruppenes landbakgrunn

2c. Personer som har fått innvilget EØS-tillatelse i 2002

Land	
Totalt	4695
Tyskland	1696
Storbritania	814
Frankrike	517
Nederland	474
Italia	291
Spania	258
Portugal	137
Belgia	106
Østerrike	105
Hellas	69
Andre	228

3. Oversikt over antall familiegjenforente i 2002 fordelt etter verdensdel og landbakgrunn

Antall familiegjenforeninger fra Afrika	
Total	2883
Somalia	1737
Etiopia	228
Marokko	220
Ghana	94
Kenya	55
Gambia	53
Sudan	50
Eritrea	46
Tunisia	43
Nigeria	40
Andre	317

Antall familiegjenforeninger fra Amerika	
Total	1169
USA	435
Chile	142
Brasil	128
Canada	97
Cuba	72
Andre	295

Antall familiegjenforeninger fra Asia	
Total	6028
Irak	1786
Thailand	939
Pakistan	599
Afghanistan	523
Filippinene	473
Vietnam	307
Iran	295
Sri Lanka	250
Kina	234
India	175
Andre	447

Antall familiegjenforeninger fra Europa	
Total	3914
Russland	929
Tyrkia	505
Jugoslavia	502
Polen	290
Storbritannia	225
Bosnia - Hercegovina	176
Ukraina	154
Litauen	138
Tyskland	119
Romania	98
Andre	778

Antall familiegjenforeninger fra Oceania	
Total	73

Antall Stasløse familiegjenforeninger	
Total	133
Total	14200

4a. Visumsaker behandlet i UDI i 2002 De største landene

Land	Innvilgelser	Avslag	Totalt
Totalt	4419	5490	9909
Iran	1444	880	2324
Pakistan	180	1089	1269
Jugoslavia	493	373	866
Vietnam	386	193	579
Kina	319	80	399
Makedonia	175	195	370
Sri Lanka	175	194	369
India	113	239	352
Filippinene	81	219	300
Irak	34	259	293
Russland	90	135	225
Tyrkia	26	146	172
Statsløs	60	100	160
Cuba	97	53	150
Bosnia-Hercegovina	48	92	140
Afghanistan	60	71	131
Libanon	58	72	130
Syria	53	73	126
Colombia	40	60	100
Andre	487	967	1454

4b. Visumsaker behandlet ved utenriks- stasjonene i 2002

By	Innvilgelser	Avslag
Totalt	61313	7058
Murmansk	13376	437
Moskva	10770	46
St. Petersburg	3864	25
Bangkok	3344	335
Islamabad	1323	1841
Manila	2397	420
Kiev	2678	137
London	2554	55
Beijing	2052	43
New Delhi	1559	369
Andre	17396	3350

5a. Bortvisninger ved innreise og grunnlaget for bortvisning i 2002, antall personer

(asylsøkere er ikke inkludert)

Grunnlag

Totalt	1907
Manglende pass/visum	299
Tidligere utvist	47
Manglende tillatelse	771
Manglende midler	577
Tidligere straffet	197
Nordisk passkontrolloverenskomst	1
Annet	15

5b. Bortvisninger etter innreise og grunnlaget for bortvisning i 2002, antall personer

(asylsøkere er ikke inkludert)

Grunnlag

Totalt	102
Manglende pass/visum	5
Tidligere utvist	5
Manglende tillatelse	74
Manglende midler	3
Tidligere straffet	7
Nordisk passkontrolloverenskomst	0
Annet	8

5c. Utvisninger og grunnlaget for utvisning i 2002, antall personer

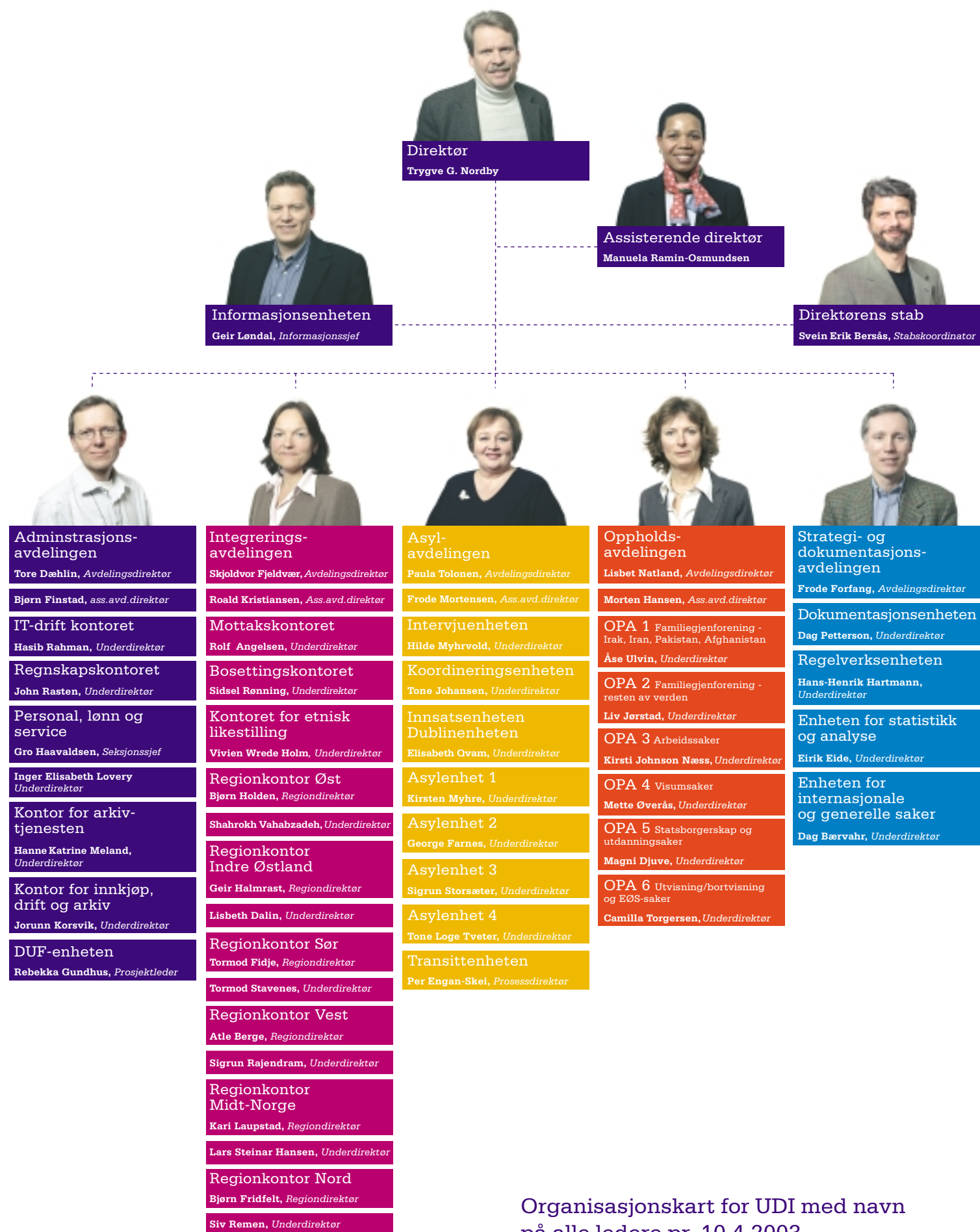
(asylsøkere er ikke inkludert)

Grunnlag

Totalt	914
Overtredelse av utlendingsloven	426
Straffet	457
Annet	31

6. Resultat av asylvedtak UDI 2002, etter verdensdel og landbakgrunn

<i>Landbakgrunn</i>	<i>Asyl</i>	<i>Opphold på humanitært grunnlag</i>	<i>Avslag</i>	<i>Dublin</i>	<i>Henlagt, trukket, annet</i>	<i>Total</i>
Afrika total	56	1162	731	325	290	2564
Somalia	18	968	136	84	92	1298
Algerie	1	5	168	159	104	437
Etiopia	14	53	123	11	10	211
Eritrea	7	25	84	3	5	124
Libya, Den Arabiske Republikk	4	29	4	19	11	67
Sierra Leone	-	7	45	2	8	62
Sudan	1	10	35	6	2	54
Nigeria	-	7	32	1	12	52
Kamerun, Den Forente Republikk	-	6	25	4	8	43
Andre	11	52	79	36	38	216
Asia total	108	1016	2396	931	415	4866
Irak	35	585	198	189	132	1139
Afghanistan	16	285	320	180	37	838
Mongolia	-	-	479	62	81	622
Iran	40	47	216	66	65	434
Georgia	-	3	156	92	11	262
Pakistan	11	15	151	14	10	201
Sri Lanka	-	37	128	23	12	200
Azerbadsjan	-	3	113	57	3	176
Usbekistan	-	5	93	58	11	167
Armenia	-	3	115	44	3	165
Andre	6	33	427	146	50	662
Europa total	162	693	5839	2452	992	10138
Jugoslavia	88	413	1010	590	254	2355
Ukraina	-	7	951	564	146	1668
Russland	69	161	663	559	71	1523
Bosnia - Hercegovina	1	61	579	407	63	1111
Bulgaria	-	3	361	9	140	513
Kroatia	2	20	346	5	37	410
Hviterussland	1	2	246	131	28	408
Makedonia	-	8	254	53	33	348
Slovakia	-	-	297	-	47	344
Albania	-	7	242	60	28	337
Andre	1	11	890	74	145	1121
Amerika	-	6	45	13	7	71
Statsløse	6	81	55	42	30	214
Totalt	332	2958	9066	3763	1734	17853

Organisasjonskart for UDI med navn på alle ledere pr. 10.4.2003